

Håndtering af gylleprøver

Få svaret på hvordan de skal udtages og opbevares, hvilke analyser man skal vælge, hvad koster det, og hvor kan man få prøverne analyseret.

Ofte afviger en konkret gylleprøves indhold af næringsstoffer meget fra standardværdien. Ved handel med gylle kan det derfor være en god idé at kende det præcise indhold af næringsstoffer. Til optimering af gødningsplanen er det desuden en fordel at kende gyllens konkrete indhold af næringsstoffer for at sikre afgrødernes forsyning. Til det formål er analyser af gyllens indhold af kvælstof og andre næringsstoffer et vigtigt og værdifuldt redskab.

Vær omhyggelig med prøvetagning

Ved prøvetagningen skal man sikre sig, at 1 liter repræsenterer gylletankens indhold – ofte på flere tusind tons, og med mindre man er meget omhyggelig, kan man være sikker på, at det gør den ikke!

Usikkerheden på prøvetagningen er betydeligt større end usikkerheden på laboratorieanalysen. En sikker bestemmelse af indholdet af næringsstoffer i f.eks. en gylletank forudsætter derfor altid, at tanken er velomrørt, og at der udtages flere delprøver, som blandes i en spand, inden udtagning af den prøve, som skal sendes til laboratoriet. Det er især vigtigt for fosfor, totalkvælstof og tørstof, mens det er mindre vigtigt for ammoniumkvælstof og kalium.

Hvis man først og fremmest er interesseret i indholdet af ammoniumkvælstof, kan det anbefales at undlade at omrøre gyllebeholderen, blot fordi man skal tage en gylleprøve, da ammonium altid er jævnt fordelt i gylletanken, uanset om tanken er omrørt eller ej. Prøven skal dog helst udtages under flydelaget.

Det kan gøres på følgende måde:

- Montér prøveflasken på en 1-2 meter lang pind.
- Fastgør en snor på prøveflaskens låg.
- Montér låget løst på prøveflasken.
- Flasken nedsænkes til mindst ½ meter under flydelaget.
- Låget trækkes af flasken, som da fyldes med gylle i den valgte dybde.

Opbevaring af gylleprøven

Det anbefales, at gylleprøven transporteres hurtigst muligt til det valgte laboratorium. Prøverne bør opbevares på køl fra udtagning til indsendelse, så næringsstofsammensætningen ikke ændrer sig. Et varmt bagagerum dur således ikke! Prøverne sendes i en kølekatte indeholdende et kølelement.

Skal jeg vælge kemisk analyse eller NIR?

Eurofins Steins tilbyder analyser af gylle ved hjælp af NIR-metoden - som et hurtigt alternativ til den traditionelle, kemiske analyse. NIR-metoden har større måleusikkerhed end den kemiske analyse, og metoden har derfor nogle begrænsninger.

Vær opmærksom på følgende forhold:

- Metodens nuværende anvendelse er begrænset til almindelig svinegylle og kvæggylle. Metoden bør derfor ikke anvendes til forarbejdet gylle – f.eks. afgasset gylle eller separeret gylle.
- Metoden bør ligeledes ikke anvendes til gylle, der er blandet med f.eks. affaldsprodukter, handelsgødning eller andre produkter, som ændrer næringsstofsammensætningen.
- Er gyllen meget afvigende fra "normal" gylle (f.eks. "tynd" gylle med lav koncentration af næringsstoffer), bliver usikkerheden relativt høj.
- Analysen for kalium er relativt usikker og skal opfattes som et groft skøn.

NIR-metoden bør derfor kun vælges, hvis man ønsker en hurtig indikation af næringsstofindholdet. Hvis man ønsker en mere præcis og sikker analyse i forbindelse med f.eks. handel med gylle, afsætning til biogasanlæg, forsøg, forskning eller andre dokumentationsopgaver, bør man vælge en traditionel kemisk analyse.

Hvad skal der analyseres for, hvor?

Der er fire laboratorier, som udbyder analyser af husdyrgødning. En standardanalyse er en analyse for tørstof, total-N, ammonium-N, fosfor og kalium. Disse næringsstoffer er de vigtigste i forhold til en optimal gødningsplan. Er der indgået aftale om afsætning af afalte kg N, kan man evt. nøjes med en N-analyse eller en Agros-måling.

På tænk man at få sin gylle forsuret, kan en pH-analyse give et præj om, hvor udsat gyllen er for ammoniakfordampning og man kan få et indtryk af forventet svovlsyreforbrug. Er gyllens pH på ca. 6,5, er risikoen for et tab af ammoniak som fordampning under udbringning med slanger lille, sammenlignet med et pH i gylle på f.eks. 7,5.

Læs mere om [forsuring](#).

Af nedenstående tabel fremgår laboratorier, med priseksempler på hhv. standardanalyser og analyser for total-N og ammonium-N.

Laboratorium	Metode	Analyse	Svartid, arb.dage	Pris, kr.	Bestillings-seddel	Kontakt (emballage)
Analytech	Kemisk	Standard		*)	*)	Tlf. 9819 3900
Eurofins Steins	NIR		1	*)	Download	Tlf. 7660 4242
	Kemisk		10	*)		

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

OK Laboratorium	Kemisk	Standard Tot.-N, Amm-N	1-(2) 1-(2)	330 220	Download	Tlf. 8660 0860
Agrolab, Tyskland	Kemisk	Standard	4-5	254	Download	Tlf. 6340 5200

*) Kontakt laboratoriet på anviste telefonnummer.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.